

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет іноземної філології
Кафедра прикладної лінгвістики**

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ПСИХОЛІНГВІСТИКА

підготовки	бакалавра
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика
форма навчання	денна, заочна
курс	3-й
семестр	VI

Луцьк 2021

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «ПСИХОЛІНГВІСТИКА»
підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035
Філологія, за освітньо-професійною програмою Прикладна лінгвістика.
Переклад і комп'ютерна лінгвістика.

Розробник: д. ф. н., проф. кафедри прикладної лінгвістики Засєкін С. В.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри
прикладної лінгвістики

протокол № 1 від 31.08.2021 р.

Завідувачка кафедри: Біскуб І. П.

І. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика. Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання 3-й
		Семестр 6-ий
		Лекції 26 год.
		Практичні (семінарські) 28 год. Консультації 10 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 86 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Англійська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Зочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика. Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання 3-й
		Семестр 6-ий
		Лекції 6 год.
		Практичні (семінарські) 8 год.
		Самостійна робота 118 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 18 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Англійська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Засєкін Сергій Васильович
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри прикладної лінгвістики
Контактна інформація	тел.: 050 876 02 65
	email: sergiozasyekin@vnu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис дисципліни

Анотація курсу. Силабус навчальної дисципліни «Психолінгвістика» призначений для студентів-бакалаврів 3 року денної форми та 3 року заочної форми навчання спеціальності «Прикладна лінгвістика» факультету іноземної філології.

Дисципліна є дотичною до курсів «Клінічна лінгвістика» та «Нейролінгвістика». Упродовж вивчення дисципліни студенти отримують базові знання про основні ідеї, поняття та напрями психолінгвістики як галузі прикладної лінгвістики, що досліджує мисленнєві механізми мовленнєвої діяльності, проблеми білінгвізму та афазій. Студенти ознайомляться із провідними методами психолінгвістичних досліджень.

Вивчення цієї дисципліни дасть можливість студентам ознайомитись із:

- найновішими досягненнями у вивченні системи мови в ужитку - способами обробки інформації;
- дізнатись про особливості встановлення авторства тексту на основі психолінгвістичного аналізу мовленнєвого продукту.

Об'єктом курсу є психолінгвістика як галузь науки, що поєднує в собі методи і парадигми лінгвістики та психології мови й мовлення, а **предметом** - сучасні методи та інструменти психолінгвістики, етапи породження та сприйняття й інтерпретації мовлення, мовленнєво-мисленнєву діяльність людини загалом.

Пререквізити. Вивчення курсу «Психолінгвістика» передбачає використання контенту таких дотичних дисциплін: **клінічної лінгвістики** (будова головного мозку, домінантність, латералізація, знання та розуміння

причин виникнення мовних та мовленнєвих патологій), **основ прикладної лінгвістики, нейролінгвістики** (сучасні методи нейролінгвістики - гемодинамічний та темпоральний, принципи побудови нейронних мереж у мозку, форми представлення та зберігання знань в мозку), **теоретичного курсу англійської мови** (знання особливостей функціонування мовних одиниць різних рівнів), **лексикології** (обізнаність зі словниковим складом мови).

До **постреквізитів** (дисциплін, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі вивчення курсу психолінгвістики) належать **«Новітні тенденції сучасної лінгвістики», «Системи штучного інтелекту»** тощо.

Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Психолінгвістика» є ознайомлення студентів із основними положеннями і завданнями сучасної психолінгвістики як галузі науки, що поєднує в собі методи та парадигми лінгвістики і психології мови та мовлення.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психолінгвістика» є формування у студентів теоретичних і методологічних знань в царині психолінгвістики; формування навичок критичного аналізу сучасних психолінгвістичних досліджень; вивчення студентами сучасних провідних інструментів аналізу тексту, включаючи комп'ютерні.

Опанувавши курс «Психолінгвістика», студенти зможуть розуміти принципи мовленнєво-мисленнєву діяльності людини; будуть ознайомлені із аспектами білінгвізму; будуть ознайомлені із порушеннями мовленнєвої діяльності, маркерами неправдивості інформації та способами маніпуляції свідомістю.

Результати навчання (компетентності).

Опанувавши курс «Психолінгвістика», студенти набудуть таких компетентностей:

Інтегральної компетентності (здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов) (ІК).

1. Загальних компетентностей:

- Здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 4).
- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК 5).
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 6).
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 7).
- Здатність працювати в команді та автономно (ЗК 8).
- Здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК 9).
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 10).
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 11).

- ## 2. Фахових компетентностей:

Очікувані **програмні результати навчання**. Опанувавши курс «Психолінгвістика», студенти зможуть:

- Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації **(ПРН 1)**.
- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати **(ПРН 2)**.
- Організовувати процес свого навчання й самоосвіти **(ПРН 3)**.
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності **(ПРН 6)**.
- Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють **(ПРН 12)**.
- Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності **(ПРН 16)**.
- Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання **(ПРН 17)**.
- Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології **(ПРН 19)**.

Структура навчальної дисципліни

Таблица 2 (Денна форма)

[illegible]

Тема 1. PL as a branch of science. Basic Concepts and History.	23	4	4		14	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. Methods of PL.	24	4	4		14	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. Perception, comprehension, production of discourse.	28	6	6		14	2	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 1	75	14	14		42	5	20
Змістовий модуль 2. Applied Psycholinguistics							
Тема 4. Kinds of knowledge.	24	4	4		14	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 5. PathoPL.	28	4	6		16	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 6. Applied PL.	23	4	4		14	1	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 2	75	12	14		44	5	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Т / 30
Модульна контрольна робота 2							Т / 30
Усього	150	26	28		86	10	

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Psycholinguistics as a Branch of Science							
Тема 1. PL as a branch of science. Basic Concepts and History.	25	1	1		20	3	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. Methods of PL.	25	1	1		20	3	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. Perception, comprehension, production of discourse.	25	1	2		19	3	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 1	75	3	4		59	9	20

Змістовий модуль 2. Applied Psycholinguistics							
Тема 4. Kinds of knowledge.	24	1	1		19	3	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 5. PathoPL.	26	1	2		20	3	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 6. Applied PL.	25	1	1		20	3	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 2	75	3	4		59	9	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Т / 30
Модульна контрольна робота 2							Т / 30
Всього годин/Балів	150	6	8		118	18	

Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№	Тема	К-сть год. Денна форма	К-сть год. Заочна форма
1.	PL history: behaviorism	14	18
2.	PL history: N. Chomsky	15	21
3.	PL methods	14	19
4.	Ukrainian PLs	12	17
5.	Patho-psycholinguistics	16	23
6.	PL means of manipulating human consciousness. Means of suggestion	15	20
Разом		86	118

IV. Політика оцінювання

Розподіл балів та критерії оцінювання. Під час вивчення навчальної дисципліни «Психолінгвістика» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та відповідно до програми силабусу, що охоплюють відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури,

підготовку до семінарських занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником із дисципліни, підготовку відповідей згідно з планом семінарських занять, доповнення та коментарі відповідей інших студентів, підготовку презентацій).

Поточним контролем передбачено відповіді на семінарських заняттях, що має за мету перевірку рівня знань, присутність на лекціях, наявність конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістових модулі (ЗМ), становить 40.

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті студент представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному (семінарському) занятті студент може підготувати коротку доповідь чи презентацію на вибрані питання із семінарського заняття.

Якщо студент хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка та захист презентації на одну із запропонованих тем (на вибір), або написання реферату.

Студенти, які є учасниками відповідних проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками тематичних студентських олімпіад, мають право отримати додатково 5 балів до поточного оцінювання за семестр.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#). Згідно встановленого порядку можуть бути визнані результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), або окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені силабусом.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів.

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, що стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів, та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із заздалегідь визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

Дотримання правил навчальної етики та академічної доброчесності.

Під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності учасники освітнього процесу повинні керуватися правилами, визначеними законом, дотримуватися навчальної етики та академічної доброчесності. Учасники процесу навчання повинні дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу, а також толерантно ставитися до інших. З метою забезпечення довіри до результатів навчання суворо забороняється списувати під час контрольних робіт, тестів чи екзамену. Всі виконані студентом письмові роботи за наявності сумнівів в академічній доброчесності можуть бути перевірені за допомогою систем антиплагіату.

Дотримання академічної доброчесності, згідно з Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»):

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у [Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.](#)

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Студент допускається до складання заліку за умови вчасного виконання усіх видів завдань, передбачених силабусом навчальної дисципліни, в терміни, передбачені силабусом. У випадку незадовільної підсумкової оцінки студент має можливість повторного складання усного заліку викладачу відповідно до переліку запропонованих питань в терміни, визначені розкладом залікової сесії.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється лектором і може проводитись лише один раз згідно із розкладом проведення лекційних занять. Відсутність

студента на модульному тесті оцінюється у “0” балів. Повторне складання підсумкового модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою прикладної лінгвістики. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу в межах змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів за модульний контроль після написання двох модульних контрольних робіт дорівнює 60.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки студент має можливість повторного складання усного заліку викладачу відповідно до переліку запропонованих питань.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Воробйова Л. М. Психолінгвістичний глосарій. 2-ге вид., доп. Рівне : Волин. обереги, 2011. 128 с.
2. Засекіна Л.В., Засекін С. В. Вступ до психолінгвістики : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Острог: Нац. ун-т «Острозька академія», 2002. 168 с.
3. Засекіна Л.В., Засекін С.В. Психолінгвістична діагностика : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Луцьк: РВВ «Вежа», 2008. 188 с.
4. Засекін С.В. Нейролінгвістика сьогодення: теорія і практика. *Людина. Комп'ютер. Комунікація*. Зб. наук. статей. Львів : НУ "Львівська політехніка", 2010.
5. Garson, J. Connectionism. Stanford Encyclopedia of Philosophy. Stanford : Stanford University, 2010. URL: <http://plato.stanford.edu/entries/connectionism/>
6. Harley, T.A. The Psychology of Language: From Data to Theory. N.Y. : Psychology Press, 2008. 602 p.

7. Lopez-Garcia A. The Neural Basis of Language. Muenchen : Lincom Europa, 2007. 128 p.
8. Sperry R. Hemisphere disconnection and unity in conscious awareness. American Psychologist. 1968. Vol. 23, No. 10. P. 723–733.
9. Steinberg D. Psycholinguistics. Language, Mind, and World / D. Steinberg. L. ; N.Y. : Longman, 1982. 240 p.
10. Sternberg R. J. Cognitive Psychology. Fort Worth : Wadsworth Publishing, 2002. 624 p.

Додатковий перелік:

1. Беянин В.П. Психолінгвістика : учебник [для студ. высш. учеб. зав.]. 4-е изд. М. : Флинта, 2016. 415 с.
2. Засекіна Л., Засекін С., Шевчук О. Психолінгвістичний підхід до травматичної пам'яті. Beau Bassin : LAP Lambert Academic Publishing, 2017. 244 с.
3. Леонтьев А. А. Прикладная психолінгвістика речевого общения и массовой коммуникации : учеб. пособ. [для студ. высш. учеб. зав.]. М. : Смысл, 2008. 272 с.
4. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми [Підручник]. Полтава : Довкілля-К, 2008. 711 с.
5. Cairns H. Psycholinguistics: An Introduction. Austin : Pro-ed, 1999. 226 p.
6. McNeill D. Psycholinguistics: A New Approach. N. Y. : Harper & Row, 1987. 290 p.
7. Harley T. The Psychology of Language. From Data to Theory. N. Y. : Psychology Press, 2008. 602 p.
8. Searle, J. Chomsky's Revolution in Linguistics. URL: <http://www.chomsky.info/onchomsky/19720629.htm>
9. Slama-Cazacu T. Psycholinguistics, where to in the 21st century? Challenging Tasks for Psycholinguistics in the New Century / J. Arabski, ed. Katowice : University of Silesia, 2007. P. 77–85.
10. <http://uk.wikipedia.org/wiki/Дво́мовність>
11. http://en.wikipedia.org/wiki/Semantic_differential
12. http://ru.wikipedia.org/wiki/Ассоциативный_эксперимент
13. http://en.wikipedia.org/wiki/Content_analysis